

ทุจริตในมิติสากล

วีรวิท คงศักดิ์

เมื่อวานนี้ (๓๐ ก.ค.๖๒) นายกรัฐมนตรีได้ประกาศในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีว่า “ต้องไม่มีการทุจริตในรัฐบาลนี้” เป็นสิ่งที่โดนใจคนไทยทั่วประเทศ แต่สิ่งที่ต้องประกาศด้วยว่า “ทุจริต” มีความหมายแค่ไหน

ถ้าใช้นิยามของ Corruption ที่องค์กรความโปร่งใสนานาชาติ หรือ Transparency – TI. ได้กำหนดไว้มี ๗ ลักษณะ คือ ทุจริตเชิงนโยบาย ทุจริตในการใช้งบประมาณ สินบน/สินน้ำใจ ยักยอกของหลวง ระบบอุปถัมภ์ การเลือกปฏิบัติ และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์หรือ Conflict of Interest จะส่งผลให้ดัชนีความโปร่งใสหรือ Corruption Perception Index – CPI. ของประเทศไทยดีขึ้นด้วย

ทุจริตเชิงนโยบาย หมายถึง การที่นักการเมืองริเริ่มโครงการใช้งบประมาณเองเนื่องจากมีผลประโยชน์ทั้งเป็นตัวเงินและอาจคำนวณเป็นเงินได้ จึงเร่งรัดการใช้งบประมาณทำให้กระบวนการใช้งบประมาณขาดความรอบคอบจนทางราชการเสียหาย ซึ่งบางกรณีถูกฟ้องเรียก “ค่าโง่”

ทุจริตในการใช้งบประมาณ ปกติเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการผู้ถืองบประมาณที่ต้องรับผิดชอบป้องกัน “ความเสี่ยง” ต่อการทุจริต แต่ปล่อยปละละเลยด้วยหลายสาเหตุจนเกิดการทุจริต ในเรื่องนี้เคยมีคำสั่ง คสช.ที่ ๖๙/๒๕๕๗ บังคับปราบไว้ ซึ่งขณะนี้ได้ยกเลิกไปแล้ว

สินบนและสินน้ำใจ เป็นเรื่องที่ระบบราชการไทยทำกันมาจน “คุ้นชิน” จนมีความคิดว่า “ใครๆ เขาก็ทำกัน” โดยไม่รู้ว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ป.ป.ช.มาตรา ๑๒๘ ที่ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ “รับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดอันคำนวณเป็นเงินได้ที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่” แต่ก็ขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง

การยักยอกของหลวง เป็นการใช้ทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว บางเรื่องอาจมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น การใช้รถนำในงานส่วนตัว แต่สิ่งนี้ก็เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี

ระบบอุปถัมภ์ เป็นเรื่องที่มีมากในสังคมไทยจนเป็นเรื่อง “คุ้นชิน” สิ่งที่เป็นการทุจริตที่เกิดผลเสียต่อทางราชการมากที่สุด คือ การบริหารงานบุคคลในระบบอุปถัมภ์ที่ทำให้ทางราชการได้บุคคลที่ด้อยคุณภาพมาปฏิบัติงาน ซึ่งเรื่องนี้เป็นนโยบายของทุกรัฐบาล รวมถึงรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๖ วรรคสอง ได้บัญญัติให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม แต่จนบัดนี้ยังไม่มี

การเลือกปฏิบัติ เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจตามอารมณ์หรือผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม และส่งผลให้ระบบอุปถัมภ์และระบบพวกพ้องแพร่หลายมากขึ้น

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ซึ่งหมายถึง ประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม ที่คนไทยเข้าใจว่าเป็นเรื่องจริยธรรม แต่ในทางสากลหมายถึง การใช้อำนาจรัฐตัดสิน ตกลงใจ โดยที่ตนเองหรือพวกพ้องมีผลประโยชน์ซึ่งทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเป็นรากฐานไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า ถ้าคณะรัฐมนตรีเป็น “แบบอย่าง” ตามที่นายกรัฐมนตรีปรารถนา ด้วยการ
ปฏิเสธการทุจริต ๗ ลักษณะนี้ ปัญหาการทุจริตประทุติมิชอบของประเทศไทยจะลดลงไปได้มาก

อย่างไรก็ดี รัฐบาลควรดำเนินการเป็นนโยบายเร่งด่วนในปีแรก คือ

๑) ประกาศไม่รับสินบน สิ้นน้ำใจ และของขวัญที่สืบเนื่องมาจากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ และ
บังคับใช้กฎหมาย ป.ป.ช.มาตรา ๑๒๘ อย่างจริงจัง

๒) ประกาศนโยบายบริหารงานบุคคลภาครัฐในระบบคุณธรรม และเร่งรัดการตรากฎหมายการ
บริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสองให้เสร็จภายใน ๑ ปี

๓) เร่งรัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนการตรวจสอบ “การร่ำรวยผิดปกติ” ของเจ้าหน้าที่
ของรัฐให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ถ้าทำได้ครบทั้งสามเรื่องนี้ CPI.ของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นจาก ๓๘ คะแนนไปสู่ ๕๐ คะแนนได้ไม่ยากนัก

เขียนใน FB : Veeravit Gongsakdi

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒